

חדש וישן - הסיפור העממי החדש ויחסיו למקורות/ סמינר ב.א./ החוג לספרות עברית והשוואתית/
מס' ב, תשע"ה/ פרופ' דינה שטיין

הקורס יעסוק במגוון גילומים של מסורות מוקדמות – 'עממיות' - בעיבודים חדשים.

חובות: נוכחות קבועה בשיעורים; קריאה שוטפת של החומר המבוקש – הצגת תקציר שבועי כתוב של הביבליוגרפיה הנדרשת; הצגת רפרט בכיתה; הגשת עבודה כתובה – עבודה סמינריונית או רפרט.

מתודולוגיה ותיאוריה:

ע' יסיף, סיפור העם העברי: תולדותיו, סוגו ומשמעותו, ירושלים תשנ"ד, עמ' 1-14; עמ' 83-85

ג' חזן-רוקם, רקמת חיים: היצירה העממית בספרות חז"ל, תל אביב 1996, עמ' 13-24

ד' שטיין, מימרה, מגיה, מיתוס: פרקי דרבי אליעזר בראי מחקר הספרות העממית, עמ' 9-19

ל' הונקו, 'ארבע צורות של הסתגלות למסורת', מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי ג' (תשמ"ב), עמ' 139-156

ג' חזן-רוקם, 'חקר תהליכי התמורה בסיפור העממי', מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי ג' (תשמ"ב), עמ' 129-137

D. Noy, "The Jewish Versions of the 'Animal Languages' Folktale (AT 670) – A typological Structural Study," J. Heinemann and D. Noy (eds.), *Scripta Hierosolomytana* 22, Studies in Agaddah and Folk Literature, Jerusalem 1971, pp. 171-208

ר' בן-כנען ור' ראופמן, 'כיפה אדומה – הגרסה החרדית' בפורום וירטואלי דתי-לאומי, מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי כו (תשס"ט), עמ' 135-155

Galit Hasan-Rokem, "Textualizing the Tales of the People of the Book: Folk Narrative Anthologies and National Identity in Modern Israel," *Prooftexts* 19 (1) (1999), pp. 71-82

אנתולוגיות:

ע' יסיף, 'הנובלה העממית ומאבקה במודרנה: ספר עשה פלא', הנ"ל, כמרגלית במשבצת: קובץ הסיפורים העברי בימי הביניים, תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2004, עמ' 254-274

ד' רוטמן, 'נפלאים מעשיך לרב יוסף חיים מבגדאד: הקובץ והקשריו הספרותיים וההיסטוריים', פעמים 109 (תשס"ז), עמ' 59-93

צ' כגן, 'צפונות ואגדות לברדיצ'בסקי – בין עיבוד ליצירה', מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי יג-יד (תשנ"א-תשנ"ב), עמ' 249-260

צ' זבה-אלרן, 'ספר האגדה לאור חזונו התרבותי של ח"נ ביאליק', מעשה סיפור: מחקרים בסיפורת היהודית, עורכים: א' ליפסקר ור' קושלבסקי, רמת גן: אוניברסיטת בר אילן (תשע"ג), כרך ג, עמ' 85-113

תימות/מוטיבים/מסורות

1. מן המקרא

ח' בר-יצחק, 'גברים ונשים מספרים את מיתוס בריאת האישה – על השימוש במיתוס להעברת מסר הגמוני וחתרני', מרקמים: תרבות ספרות, פולקלור, מוגש לגלית חזן-רוקם, מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי כח (תשע"ג) ומחקרי ירושלים בספרות עברית כה (תשע"ג), עמ' 679-690.

ד' שטיין, 'נח, משפחתו, וחיות אחרות: המדרש, הספרות העממית, ופרשנות הסיפור המקראי (או מחווה לסטרוקטורליזם)', מרקמים: תרבות ספרות, פולקלור, מוגש לגלית חזן-רוקם, מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי כח (תשע"ג) ומחקרי ירושלים בספרות עברית כה (תשע"ג), עמ' 87-105.

2. מספרות חז"ל

ע' שנהר, 'לעממיותה של אגדת ברוריה אשת רבי מאיר', מחקרי המרכז לחקר הפולקלור ג (1972), עורכים: ד' נוי ו' בן-עמי, עמ' רכג-רכז

ע' שנהר, 'צדקה תציל ממוות', הסיפור העממי של עדות ישראל, תל אביב: צ'ריקובר, 1982, עמ' 65-56

צ' זבה-אלרון, 'התדע בהמה נפש צדיקה? ר' יוסי מיוקרת ואסופת האגדות המודרניות', פולקלור ואידיאלוגיה: קובץ מחקרים מוגש לפרופ' עליזה שנהר, עורכת ח' בר-יצחק, חיפה: פרדס, 2014, עמ' 133-163

צ' זבה-אלרון, 'חוני המעגל ואלפיים שנות השינה', עיונים בתקומת ישראל 7, מעבר להלכה (תשע"ד), עמ' 5-34

מיכל רוזנברג, 'ריבוי הפנים בסיפור "שנתו הפלאית של חוני המעגל"', מעשה סיפור: מחקרים בסיפורת היהודית, עורכים: א' ליפסקר ור' קושלבסקי, רמת גן: אוניברסיטת בר אילן, כרך ג, תשע"ג, עמ' 53-83

3. מימי הביניים

א. עשרת השבטים

D. Stein Kokin, "Towards the Source of the Sambatyon: Shabbat Discourse and the Origins of the Sabbatical River Legend," *AJS Review* 37:1 (2013), pp. 1-28

ש' ורסו, האגדות על עשרת השבטים והסמבטיון ודרכי קליטתן בספרותנו החדשה, מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי ט (תשמ"ו), עמ' 38-66

ד' שטיין, 'הזיווג הכושל שבין תימני למושיעה מעשרת השבטים: עיון מחודש בסיפורי אסע"י (פעמים, בדפוס)

ד' שטיין, אם תרצו זו אגדה: זהות, מקום וסיפורי ייסוד ברומן "חבלים" מאת חיים באר, מכאם יב (תשע"ג), עמ' 144-170

ת' אלכסנדר, 'האגדה הספרדית יהודית על רבנו קלונימוס בירושלים: לחקר דרכי-ההסתגלות של הסיפור העממי', מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי ה-ו (תשמ"ד), עמ' 85-106

